

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ecclesiastica Hymnodia Libri Tres

Secchi, Anacleto

Antverpiæ, 1634

Cap. V. Altissimi Dei laudes exercet Daudica Hymnodia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45942](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45942)

CAPUT V.

*Altissimas Dei laudes exercet
Davidica Hymnodia.*

*Vates Graeci quando
floruerint.*

MULTI fuere ex priscis Vatribus qui in Graecia circa Davidis tempora Hymnos scripserunt, vti Linus, Amphion, Orpheus, Musæus, potiùs Theologi quàm Poëtæ habiti, qui Hymnis Dei laudes cecinerunt. Hymnus ex diu

D. August. in Psal. 72.

Augustinus, *est cantus Dei laudes continens; si laus, & non Dei, non est Hymnus; sit sit laus, & Dei laus, & non cantetur, non est Hymnus.* Sicut itaque Græci illi Hymnos scripserunt, ita Dei cecinerunt laudes. Verumtamen omnibus Hymno-

David omnibus præstat Vatribus.

graphis præstat sanctus David solus tum numero, tum origine, tum materia Hymnorum.

Psalmodum Davidicorum numerus.

Numerus Davidicorum Hymnorum, frequentiori Doctorum calculo, comprobatur ad centum quinquaginta in Psalterio contentos peruenire, ad quem numerum nullus priscorum Vatum accedere valuit; quod eò magis admirandum

D. Chrysoft. Prol. in Psalm. D. Athan. in Synopsi, sub finem.

iudicabitur, si vera esset D. Chrysoftomi opinio dicentis, plures alios Psalmos fuisse à Davide compositos, quos S. Athanasius ad numerum trium millium perducit, putans id colligi posse ex libris Paralipomenon, sed temporum iniuria, ait D. Chrysostomus, vel amicorum Ezechia Regis opera, ait Athanasius, plures eorum interiisse.

Psalmodum origo à Deo.

Hi Hymni originem suam cognoscunt & trahunt

hunc non ab humano sensu, quemadmodum
 Hymni Græcorum Vatum, sed ab eodem vnico
 fonte Deo, à quo omnes sacræ Scripturæ deri-
 uantur; nam Spiritus Dei summi lingua uteba-
 tur Dauidis tamquam instrumento, siue, vt cum ^{Dauidis}
 ipso Dauide loquamur, tamquam calamo ad pro- ^{lingua fuit}
 mendas Dei laudes electo: *Lingua mea calamus* ^{calamus}
scriba, velociter scribentis. vbi glossa D. Basilij re- ^{Spiritus}
 ctè explicat, quòd lingua ista tincta fuerit non ^{sancti.}
 atramento, sed Spiritu Dei viuentis. Numquam ^{Psal. 44.}
 Hymnos loquebatur Dauid, nisi Spiritu actus di-
 uino, ea tantùm eructans quæ propinante Deo al-
 tè hauriebat. Ideò Christus Dominus, Dauidis
 testimonium ex Psalmis producturus, vt myste-
 rium, de quo agebat, Iudæis comprobaret, ait
 Dauidem locutum esse in Spiritu, dicens: *Quo-* ^{Matth. 22.}
modo ergo Dauid in spiritu vocat eum Dominum, ^{Psal. 109.}
dicens: Dixit Dominus Domino meo? Apostoli ^{Act. 1.}
 quoque dum eiusdem sententias adducere vel- ^{& 4.}
 lent, addebant, quòd Spiritus sanctus per os eius ^{Hebr. 4.}
 fuerit locutus. Ad maiorem certioreque huius
 rei veritatem ipse Dauid profiteretur, quòd ad psal-
 lendum semper à Spiritu Dei fuerit directus &
 excitatus: *Spiritus Domini locutus est per me,* & ^{2. Reg. 230.}
sermo eius per linguam meam. Verùm etiam si hoc
 de se ipso non expressisset Dauid, Spiritus ni-
 hilominùs in Hymnis eius inclusus ex se prodi-
 ret & proderet auctorem, multò meliori ac per-
 fectioni ratione quàm Mineruæ scutum, à Phidia
 celebri Sculptore mira arte effectum, suam pro-
 debat auctorem. Nam de eo scribitur, quòd licet ^{Cic. Tu-}
 nullum in eo appositum esset auctoris nomen, ta- ^{scul. 1.}
 men cognoscebatur auctor ex eiusdem imagine in ^{Minerva}
 eo scuto tali arte exsculpta, vt deleri offendive non ^{scutū mira}
 posset, ^{arte à Phi-}
 dia effectū.

posset, quin totum opus penitus destrueretur. Tot
scatent arcanis cælestibus Dauidici Hymni, ut lo-
lus Deus ipsorum auctor queat dignosci.

Psalmodum materia & subiectum sunt diuina perfectiones. Materia sunt Deus, diuinaque attributa & perfectiones; & quamuis aliquando moralis etiam siue ethica, historialis & prophetica ad materiam, nullus tamen vix reperiri poterit. Plausimus omni profus vacuus laude diuina. Imò nullus tanto cum decore scripsit de diuina substantia, maiestate & magnitudine, sicut Hymnographus noster. Ipse nihil vile, nihil indignum, sed omnia alta, pura, perfecta proloquitur; quibus conferri nequaquam possunt cantata & scripta

Vates Græci multa de Deo scripserunt vitia. Vates Græcis. Nam saltem supersticiosa erunt si minùs impia, quæ isti dicunt, pluralitatem admittentes numinum, potentiam infirmam diuinitati tribuentes, indigniora etiam non recusantes. At Dauid celebrat Dei substantiam ab omni concretione liberam, ab omni compositione immunitatem, ab omni impuritate alienam: *Quoniam factus Dominus Deus noster.* Prædicat potentiam sine infirmitate: *Omnia quaecumque voluit, fecit in celo, in terra, in mari, & in omnibus abyssis.* Immensitatem absque limite: *Quò ibo à spiritu tuo & quò à facie tua fugiam? si ascendero in calum, tu illic es; si descendero in infernum, ades. Si sumptis pennas meas diluculo, & habitauero in extremis maris, etenim illuc manus tua deducet me, & tenebit me dextera tua.* Durationem absque principio &

Psal. 98. nem, ab omni impuritate alienam: *Quoniam factus Dominus Deus noster.* Prædicat potentiam sine infirmitate: *Omnia quaecumque voluit, fecit in celo, in terra, in mari, & in omnibus abyssis.*

Psal. 134. ne infirmitate: *Omnia quaecumque voluit, fecit in celo, in terra, in mari, & in omnibus abyssis.* Immensitatem absque limite: *Quò ibo à spiritu tuo & quò à facie tua fugiam? si ascendero in calum, tu illic es; si descendero in infernum, ades. Si sumptis pennas meas diluculo, & habitauero in extremis maris, etenim illuc manus tua deducet me, & tenebit me dextera tua.*

Psal. 138. mensitatem absque limite: *Quò ibo à spiritu tuo & quò à facie tua fugiam? si ascendero in calum, tu illic es; si descendero in infernum, ades. Si sumptis pennas meas diluculo, & habitauero in extremis maris, etenim illuc manus tua deducet me, & tenebit me dextera tua.* Durationem absque principio &

Psal. 144. absque fine: *Regnum tuum regnum omnium seculorum, & dominatio tua in omni generatione & generationem.* Vnitatem sine societate: *Qui facit mirabilia magna solus.* Magnitudinem sine mensura

Psal. 135. nerationem. Vnitatem sine societate: *Qui facit mirabilia magna solus.* Magnitudinem sine mensura

Psal. 94. *Quoniam Deus magnus Dominus, & Rex magnus super*

super omnes deos. Sanctitatem sine limite: Magni-
 ficasti super omne, nomen sanctum tuum. Immuta-
 bilitatem absque vicissitudine: Tu autem idem,
 ipse es, & anni tui non deficient. Misericordiam su-
 per omnia: Miserationes eius super omnia opera
 eius. Nullus tam altè & verè scribere nouit de di-
 uina ergo hominum res prouidentia, sicut Dauid
 in suis Hymnis, qui omnes euentus tam felices
 quàm infelices, siue mortis siue vitæ, bellorum,
 victoriarum, periculorum, studiorum & omnis
 generis effectuum Deo acceptos refert, nihil um-
 quam aut propriæ prudentiæ aut casui aut fortu-
 næ tribuens, sed semper ad Deum, omnium
 euentuum auctorem & moderatorem, se conuer-
 tit vel auxilium quærens, vel gratias referens,
 semper laudans & benedicens: In manibus tuis
 sortes meæ.

Psal. 137.

Psal. 101.

Psal. 144.

Dauid nec
 fortunam
 nec casum
 admittit.

Psal. 30.

Nullus tam humiliter quam verè, de gratiæ
 diuinæ, deque eiusdem auxiliij necessitate ad om-
 nes hominis actiones umquam est locutus, sicut
 Dauid in suis Hymnis, qui omnes animi sui mo-
 tus, siue liberos siue naturales, Deo soli, tam-
 quam primario auctori, imò & consummatori,
 adscribit. Ipsam digitorum compositionem ad
 fundam circumducendam in famosa illa mono-
 machia cum gigante Philisthæo commissa, vt in 1. Reg. 17.
 illius frontem absque errore collimaret, Deo suo
 acceptam reddit dicens: Benedictus Dominus Deus
 meus, qui docet manus meas ad prælium, & digitos
 meos ad bellum; misericordia mea, & refugium
 meum, & liberator meus. Pedum item velocissi-
 mum cursum, ad longa itinera sine defatigatione
 peragenda, ipsi Deo refert: Qui perfecit pedes meos
 tamquam ceruorum, & super excelsa statuens me.

Gratia di-
 uina neces-
 sitatem
 prædicant
 Psalms.

Psal. 143.

Psal. 17.

D

Sua-

Suauitatis diuinæ præcipuus est laudator, illius expertus in se miros effectus, modò in illius celebrationem Hymnos decantans integros; modò in singulis ferè Hymnis aliquam eius memoriam recolens, vel sub proprio suauitatis nomine appellans Deum suauem & dulcem, vel sub nomine misericordiæ, quam appellat benignam, longanimem, multam & excedentem.

Vnico verbo omnia dicam. Quicumque Deo laudes cupit aptas proferre, solos Dauidis Hymnos potest consulere & vsurpare. Quamuis Deus magnus sit & laudabilis nimis, nostrasque semper superet laudes, tamen incitatur à diuinis Litteris, vt omni quo possumus modo, enitatur maiores semper offerre Deo laudes ob hanc ipsam causam; quia nobis numquam assequi licet perfectam Dei sublimitatem & dignitatem, cum ipse maior semper sit omni laude, quemadmodum suademur ab Auctore Ecclesiastici dicentis *Benedicentes Dominum, exaltate illum quantum potestis, maior enim est omni laude; exaltantes cum replemini virtute. ne laboretis, non enim comprehendetis.* Deinde pergit ibidem Scriptura requirere à mortalibus non quamlibet laudum formam, sed conatum quemdam & diligentiam in augenda virtute, vt meliori & perfectiori modo laudetur Deus. Idem innuere voluit Dauid, dum post integram Hymni consummationem in suadenda variis modis laudatione Dei secundum multitudinem magnitudinis eius, inuitans omnem spiritum ad hoc opus adiuuandum, tandem concludit verbo illo Hebraico *Alleluia*, quod significat *Laudate Deum*. Quod aduertens Genebrardus, præsertim quia in libro Psalmorum iste ponitur

Psalmi Deo laudes offerunt perfectas.

Dei magnitudo superat omnem laudem hominis.

Eccli. 43.

Psal. 150. Alleluia quid significet.

Genebr. in Psalm. cit.

ponitur vltimus Hymnus, asserit significari nobis, quòd neque, etiam quando est absolutum Psalterium à Dauide compositum, sit nobis cessandum à Dei laudibus, sed iterùm ac iterùm à capite ordiendum. Ad Dauidicos Hymnos possumus tutum ac opportunum habere perflugium, certi, quòd nihil à creatura mortali, siue forsan etiam beata, poterit reperiri perfectius aut alius.

Hinc Ecclesia, à Spiritu sancto edocta & directa, Hymnos istos per hebdomadam ita distributos offert vsurpandos, vt omnes septem dierum circulo compleantur. Hinc beata Virgo Deipara, quæ Christianæ Religionis magistra & exemplum à sancto Ignatio martyre in quadam Epistola fuit dicta, eosdem habuerit in deliciis, incipiens puerula in templo illorum frequentiam & vsu, & prosequens vsque ad vitæ finem. Horum Hymnorum decantatione & vsu decoratur, imò perficitur omnium Templorum maiestas & amplitudo, dixerim quasi sacrorum Templorum erectiones non futuras Deo gratas, quando in ipsis vel nulla vel non recta exerceretur Dauidica Hymnodia. Asserere saltem licebit, quòd in primi Templi fundatione à Deo ipso hominibus præscripta nouimus euenisse. Nam cum Dauid, cui à Deo commissum est opus huius erectionis, fuerit à Deo ipso prohibitus opere explere ædificationem, ob sanguinis humani multam effusionem, quia vir bellicosissimus fuit, conatus saltem est, dum adhuc viueret, ferè omnia ad fabricam necessaria præparare & ordinare, post quæ totus fuit in ordinandis ministris, iisque instruendis ad cantum Hymnorum, ratus, Templum il-

Beata Virgo Deipara Psalms habuit in deliciis.
S. Ignat. Mart. Ep.
S. Anselm. l. de Excel. Virg.
Andr. Cretens. de Dormit. Deip.
Templorum sacrorum perfectio ab vsu Psalmodia pendet.

lud futurum imperfectum, si in eo perpetui Hymni non frequentarentur.

Templa itaque nostra sicut multis nominibus sunt verè insignia, ita præcipuè ob Davidicam Hymnodiam in eis expletam redduntur insigniora & festiuiora, imò & Deo ipsi gratiora. Unde dicere libuit sancto Chrystomo: *In Ecclesiis pernoctantibus, & primus, & medius, & nouissimus est David; si diluculo queruntur modulationes, & primus, & medius, & nouissimus est David: si pompæ in funeralibus defunctorum, primus, & medius, & nouissimus est David. In Monasteriis, sanctis choris Angelicarum acierum, & primus, & medius, & nouissimus est David. In Cœnobiis Virginum gregem Mariam imitantium; & primus, & medius, & nouissimus est David. In desertis viri crucifixi colloquentes Deo; & primus, & medius, & nouissimus est David.* Huic sensui concinit diuus Gregorius

D. Chry-
sost. 6. de
Pœnit.

D. Gregor.
Nyssen.
Orat. de
Ascens.
Domini.

Nyssenus, dum de Domini nostri solemnissima festiuissimaque Ascensione differens statuit, eam reddi solemniozem festiuiozemque ex Davidicis Hymnis; quia scilicet isti Hymni & de ipsa loquuntur, & ad eandem celebrandam vsurpantur ab Ecclesia: *Hodiernam celebritatem, ait, istis per se magnam Propheta David maiorem efficit, dum illi gaudium è Psalmis adiungit.* Nouit semper Ecclesia sublimitatem & sanctitatem Davidicorum Hymnorum, ita vt nihil illis melius possit in Dei sui laudem aut adhibere aut frequentare.

Beati in pa-
tria Psal-
mos vsur-
pabunt.

Quidni dicam, etiam in cælo Beatorum, vbi perpetuè sine fastidio aut labore decantantur diuinæ perfectissimæ laudes, nihil forsan Davidicis Hymnis sublimius ab illis felicibus creaturis posse

se usurpari? Potero saltem afferre quod dixit sanctus Hilarius expendens illa verba Dauidis, *Psal. D. Hilarius dicam nomini tuo in seculum seculi, ut red-* Psal. 60.
dam vota mea de die in diem; ubi cum videretur adesse magna difficultas circa effectum huius promissionis & voti, quia Dauidis ætas non esset semper duratura, difficultatem absoluit dicens, tale vorum adimplendum fore in cælo Beatorum, ubi à Dauide ipso & à Beatis perpetui decantabuntur Hymni. Nec ab huius sancti Doctoris sententia discrepat communis & recepta Theologorum doctrina, qui vnà cum diuo Thoma, Theologiæ D. Thom. Scholasticæ vero Principe, sustinent, futuras esse 2.2. q. 13. in patria cælesti post corporum resurrectionem art. 4. veras laudes vocales, à Beatis cum articulo ver- *Beati in patria laudes vocales ad-*
 borum sono proferendas, vt non solo animo, sed *hibebunt.* etiam corpore Deum infinitum celebrent & co-
 lant. Si itaque ad cælestem illam felicitatem, ad quam humile nihil nihilve leue potest ingredi, erunt transferendi Dauidici Hymni, perfectas vtrique concludendum est in illis contineri laudes diuinas, quibus maximè delectatur Deus à nobis laudatus.

CAPVT VI.

Christiana Religionis precipua mysteria celebrat Hymnodia.

QVI sublimitatem assequuntur Hymnorum *Psalmi sunt* Dauidicorum, concordati adstruunt sensu, *compendiū* ob mysteriorum copiosam multitudinem, esse *omnium* compendium ceterarum Scripturarum, seu con- *Scriptura-*
 summationem totius Theologicæ paginæ. Tanta *rum.*
 D 3 illu-